

LIETUVOS RESPUBLIKOS APLINKOS APSAUGOS VALSTYBINĖS KONTROLĖS ĮSTATYMO NR. IX-1005 2, 3, 12 STRAIPSNIŲ, IV SKYRIAUS ANTROJO SKIRSNIO PAKEITIMO, PAPILDYMO 6¹ STRAIPSNIU IR IV SKYRIAUS TREČIOJO SKIRSNIO PRIPAŽINIMO NETEKUSIU GALIOS ĮSTATYMO PROJEKTO (TOLIAU – AAVKĮ PROJEKTAS), LIETUVOS RESPUBLIKOS APLINKOS APSAUGOS ĮSTATYMO NR. I-2223 15, 19¹, 19², 55 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO IR ĮSTATYMO PAPILDYMO 55¹ STRAIPSNIU ĮSTATYMO PROJEKTO (TOLIAU – AAĮ PROJEKTAS), LIETUVOS RESPUBLIKOS MOKESČIO UŽ APLINKOS TERŠIMĄ ĮSTATYMO NR. VIII-1183 6 STRAIPSNIO IR 1 IR 2 PRIEDĖLIO PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO (TOLIAU – MATĮ PROJEKTAS), LIETUVOS RESPUBLIKOS APLINKOS MONITORINGO ĮSTATYMO NR. VIII-529 2, 9, 11 IR ĮSTATYMO PAPILDYMO 11¹ STRAIPSNIU PROJEKTO (TOLIAU – AMĮ PROJEKTAS) DERINIMO PAŽYMA

Institucijos pavadinimas, rašto data ir numeris	Pastabos ir pasiūlymai	Argumentai, kodėl neatsižvelgta į institucijų pastabas ir pasiūlymus
Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarijos 2019-07-01 raštas Nr. NV-1896	<p>AAVKĮ</p> <p>3. Projektų rengėjas turėtų įvertinti AAVKĮ projekto 3 straipsnyje (keičiamo įstatymo 6¹ straipsnis) konkrečiai įvardijamos institucijos – Aplinkos apsaugos agentūros įrašymo pagrįstumą, kadangi įstatymuose konkrečių institucijų įrašymas gali riboja Vyriausybės konstitucinius įgaliojimus – tvarkyti krašto reikalus ir spręsti dėl valstybinės ūkinės veiklos optimizavimo ir pokyčių vykdymo, t. y. neturėtų būti į įstatymus be pakankamo teisinio pagrindo įrašomos konkrečios valstybės institucijos, kadangi toks įrašymas ribotų galimybes vykdyti šių juridinių asmenų reorganizaciją, likvidavimą, funkcijų perskirstymą, pavadinimo keitimą ir pan. Siūlytina apsvarstyti galimybę vietoje konkrečios institucijos nurodyti, jog tai yra Vyriausybės arba aplinkos ministro įgaliota institucija.</p>	<p>Neatsižvelgta.</p> <p>Siekiant skaidrumo ir nešališkumo vykdant aplinkos apsaugos valstybinę kontrolę, tyrimus ir matavimus įstatyme turėtų būti reglamentuojama, kad laboratorinius tyrimus turėtų atlikti ne ta pati institucija, kuri vykdo kontrolę. Siekiant aiškesnio reglamentavimo ir atsižvelgiant į tai, kad Aplinkos apsaugos agentūra šiuo metu vykdo tokius tyrimus, turi reikiamą įrangą ir kompetencijas, ir siekiant aiškumo įstatyme įvardinta konkreti institucija.</p>
	<p>10. AAVKĮ projekto 5 straipsnyje (keičiamo įstatymo 18 straipsnio 3 ir 4 dalyse) nurodomas reikalavimo davimas žodžiu, kuris yra privalomas. Iš nurodyto teisinio reguliavimo nėra aiškus šio žodinio reikalavimo ir privalomo nurodymo santykis, t. y. žodinio reikalavimo ir keičiamo</p>	<p>Neatsižvelgta.</p> <p>1. AAVKĮ projekto <i>privalomojo nurodymo</i> sąvokos aiškinimas pakoreguotas, nurodant, kad privalomasis nurodymas yra rašytinės formos aplinkos apsaugos valstybinę kontrolę vykdančio pareigūno įpareigojimas. Pagal AAVKĮ projektą žodinis aplinkos apsaugos valstybinę kontrolę vykdančio pareigūno pareikalavimas nelaikomas</p>

<p>įstatymo 18 straipsnio 1 dalyje nurodytų privalomų nurodymų santykis. Svarstyтина, ar nurodyto straipsnio 1 dalyje privalomi nurodymai galėtų būti duodami žodžius. Pažymėtina, kad turėtų būti aiškiai atskirta privalomas nurodymas ir žodinio reikalavimo santykis (atskyrimas). Kadangi privalomas nurodymas yra vykdomasis dokumentas, tai jis neturėtų būti duodamas žodžiu. Be to, net ir žodinį reikalavimą subjektai turėtų turėti galimybę skųsti, todėl kyla klausimas dėl tokio žodinio reikalavimo fiksavimo (pvz. vaizdo įrašymo įranga) bei vėlesnio įforminimo, pvz. kokia nors supaprastinta forma. Be to, AAVKĮ projekte turėtų būti nurodyta sąlygos (ar atvejai) kada tokie žodiniai reikalavimai galėtų būti duodami arba bent jau apibrėžti principai, kadangi žodiniai reikalavimai neturėtų būti duodami sudėtingais atvejais ir pan.</p>	<p>privalomuoju nurodymu šio įstatymo apimtyje, tačiau jį asmenys privalo vykdyti.</p> <p>2. Dėl vaizdo įrašymo įrangos. Šią priemonę aplinkos apsaugos pareigūnai stengiasi naudoti kuo dažniau, esant galimybei, atliekant patikrinimus. Tačiau ne visais atvejais šią įrangą galima pagal situaciją naudoti (pvz. esant dideliame šalčiui, vandens aplinkoje ne visada kameros atlaiko, tamsiu paros metu, kai fiksavimas neinformatyvus, kai išsikrauna baterija, sugenda įranga ir t. t.), taip pat pagal AAVKĮ 12 str. 6, 7, 9 dalis pareigūnas ir nedarbo metu turi teisę vykdyti aplinkos apsaugos valstybinę kontrolę ir gali neturėti reikiamos įrangos. Įrašius reikalavimą, kad žodinis reikalavimas fiksuojamas vaizdo įrašymo priemonėmis, aplinkos apsaugos valstybinės kontrolėms pareigūnams bus užkirsta teisė teikti žodinius reikalavimus asmenims nedelsiant nutraukti neteisėtas veikas jei pagal situaciją neturės / neveiks vaizdo įrašymo įranga – manome, kad toks reikalavimas į AAVKĮ neturėtų būti įrašomas. Atkreipime dėmesį, kad AAVKĮ 12 str. 1 d., 1 punkte jau nurodyta nuostata, kad pareigūnai turi teisę / pareigą fiksuoti patikrinimą garso ir (ar) vaizdo fiksavimo priemonėmis, iš šios nuostatos darytina išvada, kad esant galimybei tokiu būdu fiksuojama.</p> <p>3. Dėl siūlymo nurodyti sąlygas (ar atvejus) kada žodiniai reikalavimai galėtų būti duodami arba bent jau apibrėžti principai, kadangi žodiniai reikalavimai neturėtų būti duodami sudėtingais atvejais ir pan.</p> <p>Aplinkos apsaugos reikalavimai yra labai platūs, situacijos labai įvairios, ir aprašyti AAVKĮ tai, kad ir per principus, kada duodami tokie nurodymai (reikalavimai), negalime. Manome, kad žodiniai reikalavimai galės būti duodami ir sudėtingais atvejais, jei tai būtina užkirsti kelią aplinkos apsaugą reglamentuojančių teisės aktų pažeidimams, ar tokių pažeidimų išvengti. Atkreipiame dėmesį, kad žodiniai nurodymai duodami tik tokiais atvejais, kai pagal situaciją nėra laiko surašyti privalomojo nurodymo.</p> <p>4. Atsižvelgta į pasiūlymą dėl vėlesnio, po žodinio reikalavimo davimo, tokio reikalavimo fiksavimo.</p>
<p>12. Projektų rengėjas AAVKĮ projekto 5 straipsnyje (keičiamo įstatymo 19 straipsnio 1 dalies 4 punktas)</p>	<p>Neatsižvelgta. Siūlome palikti tik žodį „veika“, kadangi priežastys kilti pažeidimui</p>

	<p>turėtų įvertinti, ar prieš žodį „veika“ neturėtų būti rašoma „neteisėta“.</p>	<p>gali kilti ir iš teisėtos veikos. Tokiu atveju pareigūnas sprenddamas ar duoti privalomąjį nurodymą vertina ar teisėtos veikos uždraudimas ar nurodymas atlikti kitus veiksmus yra proporcingas siekiamas tikslui – prižasčių atsirasti pažeidimui pašalinimui.</p> <p>Atkreipiame dėmesį, kad įrašius siūlomą žodį, netenka prasmės nagrinėjama nuostata, nes terminas „neteisėta veika“ jau būtų laikytinas pažeidimu.</p>
	<p>13. Siūlytina AAVKĮ projekto 5 straipsnyje (keičiamo įstatymo 19 straipsnio 2 dalis) nurodyti, kad atitinkamą teisės aktą tvirtina aplinkos ministras, o ne pati kontrolę atliekanti institucija, priešingu atveju turėtų būti pagrįstas siūlomas nustatyti teisinis reguliavimas.</p>	<p>Neatsižvelgta.</p> <p>Kontrolės įstatymo pakeitimo projekte nustatoma, kad privalomojo nurodymo formą ir pildymo reikalavimus, laikantis šio įstatymo išdėstytų nuostatų, tvirtina aplinkos apsaugos valstybinę kontrolę vykdanči institucija. Aplinkos apsaugos valstybinę kontrolę vykdanči institucija, pagal turimą jos privalomųjų nurodymų davimo praktiką, pati efektyviau pasirinks reikiamą privalomojo nurodymo formą, ir, reikalui esant, atliks minėtos formos pakeitimus. Atkreipiame dėmesį, kad Kontrolės įstatymo pakeitimo projekte yra nurodyta, kas konkrečiai privalomojo nurodymo formoje turi būti nurodoma.</p>
	<p>14. Svarstyтина, ar neturėtų būti vienodai vartojamos formuluotės AAVKĮ projekto 5 straipsnyje (keičiamo įstatymo 21 straipsnio 3 dalyje ir 22 straipsnio 3 dalyje) žodžiai „informacija“ ir „siūlymas“ (pasirenkant vieną iš jų).</p>	<p>Neatsižvelgta.</p> <p>Nagrinėjamos nuostatos taikymo esmė yra skirtingos.</p> <p>21 straipsnio 3 dalyje žodis „informacija“ naudojamas pasakyti, kad privalomųjų nurodymų terminai nustatomi vertinant ir asmens, kuriam duodamas privalomasis nurodymas, pateiktą informaciją. Šioje 21 str. dalyje nurodytu atveju pareigūnas nustatydamas privalomojo nurodymo terminus privalo vadovautis aplinkos ministro sudarytos komisijos dėl privalomųjų nurodymų terminų nustatymo priimtu sprendimu.</p> <p>Pagal 22 straipsnio 3 dalį, aplinkos apsaugos valstybinę kontrolę vykdančios institucijos vadovas ar jo įgaliotas asmuo priima sprendimą dėl privalomojo nurodymo terminų pratęsimo atsižvelgdamas į aplinkos ministro sudarytos komisijos dėl privalomųjų nurodymų terminų nustatymo siūlymą, tai yra šiuo atveju aplinkos apsaugos valstybinę kontrolę vykdančios institucijos vadovas ar jo įgaliotas asmuo priimdamas sprendimą dėl privalomojo nurodymo terminų neprivalo vadovautis aplinkos ministro sudarytos komisijos dėl privalomųjų nurodymų terminų nustatymo siūlymu, jei mano, kad turi</p>

	būti nurodomas kitoks terminas.
AAĮ	
<p>26. Svarstyta, ar pagrindai AAĮ projekto 3 straipsnyje (keičiamo įstatymo 19¹ straipsnio 8 dalies 6 punkte) nustatomas naujas pagrindas nepriimti TIPK paraiškos, jeigu <i>veikla jau vykdoma ar veikos pakeitimas atliktas neteisėtai ir pažeidimas nepašalintas</i>. Šiuo atveju neaišku, kaip būtų galima tokią veiklą „įsiteisinti“, jeigu tokia galimybė apskritai būtų (teisės aktai tai leistų). Tuo atveju, jeigu šią normą reikėtų suprasti, kaip absoliutų draudimą ir negalimumą toliau po padarytų pažeidimų tokią veiklą pilnai ar dalinai „įsiteisinti“, svarstyti, ar tokia nuostata yra proporcinga. Įvertinus siūlomą nustatyti teisinį reguliavimą, dėl jo proporcingumo ir būtinumo, siūlytina dėl nurodyto teisinio reguliavimo detalai pasisakyti Projektų aiškinamajame rašte. Analogiška pastaba galioja ir keičiamo įstatymo 19¹ straipsnio 10 dalies 5 punktui.</p>	<p>Neatsižvelgta. Pasiūlymo tikslas – užkirsti kelią privalomųjų nurodymų nevykdymui, kai duodamas privalomas nurodymas sutvarkyti neteisėtai vykdomą veiklą (pažeidžiant leidimo sąlygas), tačiau veiklos vykdytojas, vengdamas vykdyti privalomąjį nurodymą, siekia „legalizuoti“ neteisėtai vykdomą veiklą ir teikia paraišką leidimui pakeisti, siekdamas išplėsti veiklą tokia apimtimi, kad nebereikėtų vykdyti privalomojo nurodymo. (t. y. šiuo pakeitimu siekiama užkirsti kelią vengimui vykdyti privalomuosius nurodymus. Pvz., atliekas tvarkanti įmonė sukaupta daugiau atliekų negu leista leidime, tačiau vengdama įvykdyti privalomąjį nurodymą ir pašalinti nelegaliai sukauptas atliekas, pateikia paraišką veiklos išplėtimui, paraiškoje nurodydama didesnę „planuojamų“ laikyti atliekų kiekį).</p>
<p>27. Siekiant teisinio balanso AAĮ projekto 3 straipsnyje (keičiamo įstatymo 19¹ straipsnio 12 dalies 2 punkte) nustatyti pagrindai turėtų būti formuluojami aiškiau, t. y. ne bet koks sugriežtinimas turėtų būti pagrindas keisti TIPK leidimą, o tik, pvz. esminiai, svarūs pakeitimai. Analogiška pastaba taikytina ir šio straipsnio 12 dalies 3 punktui.</p>	<p>Neatsižvelgta. Nuostata susijusi su Direktyvos 2010/75/ES 21 straipsnio perkėlimu. Nuostatos esmė – kai nurodytuose teisės aktuose numatyti tam tikri reikalavimai ar normos (pvz., sąvartynų eksploatavimo reikalavimai, išmetamų teršalų normatyvai ir t. t.), kurie buvo įrašyti į leidimus kaip sąlygos, pasikeitus (t. y. sugriežtėjus) tokiems teisės aktų reikalavimams, leidimuose privalo būti įrašytos naujos (sugriežtintos) sąlygos, kad leidimas (o atitinkamai – ir vykdoma ūkinė veikla) atitiktų teisės aktų reikalavimus. Atkreiptinas dėmesys, kad ši nuostata nėra nauja, ji įtvirtinta dabar galiojančiame Aplinkos apsaugos įstatyme.</p>
<p>30. AAĮ projekto 3 straipsnyje (keičiamo įstatymo 19¹ straipsnio 12 dalies 8 punkte) nurodytas pagrindas turėtų būti įvertintas proporcingumo aspektu, t. y. ar pagrindai įstatymas reikalautų ūkio</p>	<p>Neatsižvelgta. Punktas perkelia Direktyvos 2010/75/ES 21 straipsnio reikalavimus, kai Europos Komisijai patvirtinus naują dokumentą, kuriame aprašomi nauji GPGB, pateikiama informacija dėl jų pritaikymo galimybių ir kt.,</p>

<p>subjektams nuolat atnaujinti gamybos būdus (juos keisti). Šiuo atveju turėtų būti įvertintas ir galimas ūkio subjektų sąnaudų ir siekiamos naudos visuomenei santykis (proporcingumas).</p>	<p>valstybių narių atsakingos institucijos turi prievolę įvertinti susijusius leidimus ir juos pakeisti – nustatyti reikiamas sąlygas, kad įrenginys atitiktų naujus reikalavimus</p>
<p>AMI</p>	
<p>34. AMI projekto 2 straipsnyje (keičiamo įstatymo 9 straipsnio 1 dalyje) siūloma įtvirtinti nuostata, <i>kad aplinkos ministras, atsižvelgdamas į ūkinės veiklos rūšių ar atskirų technologinių procesų galimą neigiamą poveikį aplinkai arba grėsmę, kad bus padaryta žala aplinkai, nustato kriterijus, kuriuos atitinkantys subjektai privalo vykdyti ūkio subjektų aplinkos monitoringą.</i> Vertinant siūlomą teisinį reguliavimą, pažymėtina, kad Konstitucinis Teismas yra konstatavęs, kad pagal Konstituciją tik įstatymu galima nustatyti esmines ūkinės veiklos sąlygas, draudimus ir apribojimus, kuriais daromas esminis poveikis ūkinei veiklai (2006 m. gegužės 31 d., 2008 m. kovo 15 d. nutarimai); taigi esminiai reikalavimai asmenims, ypač susiję su ūkinės veiklos vykdymu (reikalavimai) pagal Konstitucinį Teismą turi būti nustatyti įstatyme. Dėl minėtų priežasčių abejotina, ar aplinkos ministras galėtų nustatyti kriterijus, pagal kuriuos ūkio subjektams atsirastų pareiga vykdyti ūkio subjektų aplinkos monitoringą. Pažymėtina, kad vertinant šią nuostatą svarbus yra ir AMI projekto 1 straipsnyje (keičiamo įstatymo 2 straipsnio 7 dalyje) įtvirtintos sąvokos turinys, kuris labai plačiai tai apibrėžia, be jokių išimčių ir sąlygų). Siūlytina taip pat ir šiuo aspektu įvertinti siūlomą nustatyti teisinį reguliavimą.</p>	<p>Neatsižvelgta. Ūkio subjektų aplinkos monitoringas nėra ūkinės veiklos sąlygos, draudimai ar apribojimai, kuriais daromas esminis poveikis ūkinei veiklai, tai yra priemonė įrodyti, kad vykdydamas veiklą ūkio subjektas nepažeidžia aplinkosauginių reikalavimų, TIPK ar taršos leidime jam nustatytų veiklos sąlygų. Kriterijai nustatomi atsižvelgiant į konkrečių veiklos rūšių keliamą riziką ir poreikį pagrįsti tos veiklos poveikio atitiktį teisės aktų reikalavimams.</p>

Aplinkos ministras
Kęstutis Mažeika

Administravimo departamento
direktore
Agnė Jakstienė
20190709